

MINERVA

Diaru literar, beletristic și de distracțiune.

Apare in 1 (13) și 15 (27)
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

Prețulu: pe an 4 fl., pe 1/2 an 2 fl., pe 1/4, 1 fl.
Pentru România și străinătate: Pe an 10 fr.
Prețulu e a se solvi înainte.

O cerere.

*Spre tronu-ți de mărire, cerescule Părinte,
Ce grijă porți de o lume și totți ce-i muritoru,
Ridică fi-ți umilți în sacrele mominte
Privirea lor și 'mploră divinu-ți ajutoru.*

*Tu singuru ai putere cu brațulu tău celu tare
Pre populi din selăvie, din lanțuri, a-i scăpă,
Tu singuru pui în pepturu unu doru ferbinte mare
Spre timpu de mărire, ce voru ai asceptă.*

*Sedesc și în sîmulu românei națiune
O inimă arđendă de-ală patriei amoru,
De sânta libertate: vîrtușile străbune*

*Și „Nihil sine Deo“ strigăndu românii 'n coru
Condu-i spre fericire, spre glorie, renume,
Sub scutulă tău croindu-și unu falnicu viitoriu!*

Onițu.

Mirésă 'n mănăstire.

de Brîndușa.

Turcia mergea cu pași repedi spre decădintă. La „cornulu de aur“ moleșirea orientală își ridicase splendidulu capu: luxulu curții pretindea îndestulare — bani; — intriga iscusitului fanară câștiga adăpostu, iniuriere și influință decidătoare. Nenumăratele provincii, prin vîndarea tronurilor, câștigau nesațiosului și îmbuibatului padișah nouă îmbuibare, ér slușbașiloru lui împintinare spre licitare.

Intre aceste nefericite provincii ale înaltului padișah erau și Moldova și Muntenia.

După o schimbare repede de domnitori în Muntenia ajunse pe tronă prevădătorulu și circumspectulu Ipsilantă.

La venirea-i în domniă sărăcitu era țera, suptu și jăfuitu poporul, ér boerimea: surghiunită, huiduită, maltratată și destrăbălată.

Tristă privelesce!

Politicu din fire și iscusitu Ipsilantă răspundea deobligămintelorū luate la Constantinopolu cu multă prevenire și prisosință.

În Constantinopolu Ipsilantă era ținutu de roditoriu isvoru de bani, ba promitea a fi și mai îmbelșugat, faptu ce permitea a crede în siguranța și statornicia domniei sale în Muntenia. Mai întâiu de tôte însu

elū se hotări a face din mănosa-i țera, o țera darnică.

Se puse la lucru spre înflorirea ei. Zelu-i neobositu producea sporiu; nisuința-i împintinare. Ajuta năcasurile, domolia durerile și poporu și boerime începură a se încălđi de blăndecele raze ale speranței în spre mai bine.

Vedea Ipsilantă schimbarea, se bucura, ér peptulu lui născu planulu să-și statornicească tronulu țerei și pentru următorii sei. Și cu mai multă rîvnă se apucă de muncă.

Fanarulu însu geci taina lui Ipsilantă și cu multă iscusință și cu roditoriu sporu intrigă la curte împotriva-i așa că Ipsilantă nici nu visă, când fu detronatū și înlocu-i provădutu era cu firmanulu domniei Nicolai Mavrogheni.

Alecū Marianū, boerulu, se trăgea din una din vechile familii romănesce și era înruditū cu cele mai de frunte case boerese. Muierea lui, Sultana, era rudă de aprăpe cu mama lui Enachiță Văcărescu. Avea doi copii: cuconița Blanca de 12 ani și cuconasulu Tudoru de 11 ani. Ambii de asemenea făpturū, ochi albaștri și de o frumșeță rară.

Alecū era unulu din cei 12 înalți judecători ai

țerei. Omă cu multă experiență și multă bunătate de inimă.

La balulă din Sân-Văsiș, ce-lă dădă Ipsilantă, luă și elă parte cu cocóna Sultana. Țr când tineriș și bătrânii se înșirară în horă, Alecú cu cocóna Sultana încântați de impresiunile frumóse ale cercului, în care se găsiáu, nu se putură reținé a nu se amestecă și dênșiș în jocú, ba mișcați de însuflețirea generală jucară cu așa focú, încátu măria sa dómna lui vodă cu lacrimi în ochi veni la dênșiș și îmbrăcișă pre cocóna Sultana lăudându-i saltulă.

La optă țile după acestú balú Alecú Mariană în urma unei aprinderi de plămâni trecú la cele eterne. În urma acestei lovituri grele a sorței cocóna Sultana și copii se aședară în casa părintéscă pe țermulú sténgú ală Dimboviței.

Casa era situată în unú locú pitorescú, pe o colină întinsă ce era acoperită cu pomi și mai departe cu pădure frumóșă de stejarú.

Curtea era încunjurată cu unú puternicú și înaltú zidú. Din grădină în josú se estindea estinsulú Bucuresci, ce în țilele senine permitea ochiului sê fie admiratú.

Cocóna Sultana locuia cu sora sa Florica, o fată bătrână, bună dar cam gingășică și ambele își petreceau vieța numai pentru „podóbele“ lorú, — după-cum se îndatina cucóna Sultana a-și mādări copii.

Cuconășulú Tudorú mare parte din timpú petrecea în casa Vacarescului, unde învățase și carte románescă și a ceti și versurile lui Enachiță. Câte o dată séra, când mătușica Florica era în tóne bune, atunci Tudorú începea se cante „amărită turturică“ cu care ocașiune cucóna Sultana tot-déuna cu ochiș plini de lacrimi îlú îmbrăcișă și-lú séruta.

Pe cuconița Blanca o dădură în mănăstire, la stăreța Paraschiva, o călugăriță cam bătrână, cu multă frică de Dumnețeu, care în trebile casei era vestită și în țera Oltului și Făgărașului, avéndú apoi a o duce mai târđiu la Brașovú la stăreța Ianetti unde avea a se deprinde în manierile trebuincióse la umblarea în societate. Căci țicea cuconița Florica: Blăncuța trebuie sê se iscuséscă în tóte trebile, căci vine vremea sê se mărute.

Așa se petrecea timpulú în casa cucónei Sultana, când se lăți vestea preste Bucuresci, că voda Ipsilantă a dispărutú și că domnă nou vine dela Constantino-polú în Muntenia.

Cu iuțela fulgerului trecú Mavrogheni Dunărea cu suita și cu cei doi solți ai Sultanului, cari aveau sê-lú așede în domnie. Unú timpú rău, ploiosú și fórte furtunosú era când elú ajunsé în Bucuresci și ocupă domnia.

Omú fără origine, de meseriă marinarú, în ser-

viciulú lotrilorú din marea mediterană, prin vitejia și curagiulú seu căștigă admirația și amicitia soșilorú, apoi încrederea și respectulú Fanarului; Țr prin mari promisiuni și daruri bogate tronulú Valachiei. Elú se aședă în Bucuresci și în scurtú timpú schimbă fața lumei. Omú fără astêmpérú, cu porniri rele, suferindú de dese halucinații în continuu se vedú urmăritú, amenințatú. Incepú a se apérá și a-si resbuná.

Intr'aceste estravagante dete de Enachiță Văcărescu, patriotulú, omulú de inimă și iubitoriu de neamulú seu.

Enachița, ca sfetnicú și povățitoriu alú lui, se apucă sê-lú reținá, sê-lú abată dela calea rea, ce apucase. Infățășarea lui Enachiță restabilea pacea și domolea totulú, pe unde se aréta. Mavrogheni turba. În inima lui ferbea ura, năcasulú, gróza și dorința de rêsbnare. Pe Enachiță îlú privi de o barieră unú obstacolú, ce-lú împedecă dela realizarea mărșeveniilorú lui. „Enachiță va simți“, — țicea elú adese. — Și la lucru.

În una din frumósele țile ale lui Maiú, încungiu-ratú de potirași și soldațiș curțiș, Mavrogheni făcú o preumblare. Intêmplarea îlú duse chiar pe dinaintea curțiș Sultanei. În curte se jucă cuconășulú Tudorú. Mavrogheni îlú vedú și imediatú sciú că cine-i. Planulă contra lui Enachiță era făcutú.

Dacă nu se putea rêsbná directú alese calea a face acestú lucru indirectú. Scia adecă din auđite, că Tudorú era unú odorú neprețuitú pentru unchiulú sêu Enachiță. Decí pre acestú tinéru nevinovatú îlú alese de jertfă pentru delăturarea și nimicirea iubitoriuului unchiú. „Enachiță va simți“ — repetă elú, — „nimicindú-i obiectulú dragostei lui, va urmá de sine și ruina lui“.

Era a dóua séra după preumblarea prin orașú, când în curtea Sultanei pre neașteptate întră o trășură închisă. Din ea cobori unú streinú naltú, frumosú, cu mustéță négră și ochiș schinteitorú și fără anunțare străbătândú curtea întră la cele dóue femei.

Pre fruntea străinului — era Enachiță — era aședatá îngrijirea. Presentarea-i în casă pătrunse și atinse adêncú pe ambele surori. După o scurtă convorbire, Enachiță se depărtă.

La despărțire mai adresă îngrijatelorú femei următórele cuvinte:

— Așa, precum v'am spusú. Primejdia e mare. Tudorú trebuie depărtatú de acasă cu ori-ce prețú. Nu este altú modú de scăpare. Planulú ce vi l'amú făcutú, aveți sê-lú esecutați cu cea mai mare punctualitate. Măne se plecați negreșitú. Brașovulú nu e tocmai așa departe. Stăreța Ianetti vê va face pe vóiă. Ea nu va puté bănui nimicú. Si acum rêmású bunú! Dumnețeu ve ajute!

(Va urmá).

Unu copilu de conte.

Romanu de Antonu Langer

tradusü din limba germanä de Dănilä Sänjoanü.

CAPITLUL VII.

Doi amici vechi.

Cänd camerieriu-lu anunță pre căpitanulu Stavinsky așa de pre neaseptate, contele trăsări ca și când l'ar fi întâpatu o vipără, își mușcă buzele și aruncă asupra anunțatoriu-lu o privire mâniösă.

— Së vede, că ai uitatü, — dișe elu camerieriu-lu, — ce mandate ți-am datü în privința acestui polonü, carele nu e altceva, decâtü unü vagabundü, ce se înglödă cu voia în datoriü și apoi profitändü de cunoscința nöstră din Praga störce dela mine parale cu totă ocașiuca. In fine acěstă estravaganță a ajunsü a-mi fi nesuportabilă și de aceea ți-am demandatü, a arētă căpitanulu ușa, decâte ori s'ar abate pe aici. Së vede că eu nu folosescu stricteța necesară, ca ordinele mele së fie respectate.

— Ilustre domnule, — răspunse camerieriu-lu, — sciu prea bine, ce se ține de oficiulu meu, dar căpitanulu, carele e îmbrăcatü nou din capü până în picioru de bună sémă a surprinsü prin aspectulu său de gentlemanu pre portariü și l'a făcutü së-lu lase së între. — Ajunsü la mine când am voitü alü respinge më ameți cu unü torentü de cuvinte de cuprinsulu, că elu trebue së vorbescă cu d-lu conte cu atăta mai vörtosü, căci e vorba despre unü interesü de mare importanță despre onórea și pusețiunea, ba chiar despre viēta d-lui conte.

— O Dumneșeulu meu! — esclamá Leonia.

— O gasconadă ordinară a acestui domnü, Liniscește-te copila mea! — dișe contele, desi unü observațoriü atentü ar fi pututü observá, că-și schimbase puțin colórea.

— Și astfelu am cređutü — continuă Bertrand — că acum trebue së fiu neascultătoriü de ordinele d-lui conte și am anunțatü pre d-lu căpitanü, în convingerea, că Ilustritatea vóstră —

— Bine, bine! condü pre d-lu căpitanü în cabinetulu meu de lucru și i spune së me ascepte acolo câte-va minute.

— Fórté bine d-le conte, — răspunse camerieriu-lu și se depărtă.

— Acestü incidentü — reincepü contele, — m'a împedecatü a-ți esprimá mulțămita mea cea mai ferbinte pentru bucuria ce mi-o pregătesci prin împlinirea dorințelorü mele celorü mai plăcute. O facü așa-darä acuma copila mea și te mai întrebü, së te pronunți asupra terminulu unirei vóstre.

Curiosü! Până-cänd acěstă unire era înpinsă pen-

tru Leonia în o depărtare nedeterminată, nu avea nimicü neplăcutu pentru caracterulu decisu alu fețiței, însă în momentulu, când avé a defige cu precisiune diua cununieci, simți că unü fiorü misteriosü și rece îi trecü prin spate și vócea-i tremura, când răspunse:

— Voiescü së petrecü sesonulu de érnă încă ca contesă d'Aubbusson-Ardaigne. Bucuriile carnevalulu suntü în Parisü cu multü mai interesante pentru o fețiță tinără, care le gustă pentru prima óră, decâtü së pótă renunță dela ele ca së petrecă săptămânile de miere în Genua séu în Neapolea. Afară de aceea, ca së potü face acéstă trebue ca mirele meu së fie fórté interesantü. I-mi vei permite deci, cher papa, a-i spune, că d-lu de Argenteuil nu e chiar așa de interesantü ca së merite din parte-mi unü atare sacrificiü.

Contele nu se părü de totü mulțămitü de modulu, în care se esprimă Leonia despre fiitoriulu ei soțü, totuși se plecă spre semnü de aprobare și răspunse:

— Acéstă însémnä cu alte cuvinte, că dorința ta e ca căsătoriia së se efeptueze numai în primăvéra anulu venitoriü?

— Așa este; și încă mai am o dorință.

— Vorbesce, copila mea.

— Acestü hotelü mi-a devenitü fórté plăcutü și me atrage. Ajustamintele lui convinü cu gustulu meu. Decă d-lu de Argenteuil ar fi atătu de galantü, së se mute aici celü puținü pe prima jumătate de anü a căsătoriei nöstre, m'ar deobligá cu atăta mai tare fiind-că prin aceea ași gustá cu șese luni mai multü fericirea de a locui cu cher papa sub unü coperișă.

— Buna mea copilă! — esclamá contele emoționatü, încätü cunosecü eu pre d-lu de Argenteuil, sciu sigurü, că elu va considerá dorința ta de unü mandatü. Eu din parte-mi vë lasü întregü frontulu dinainte alü hotelulu d'Aubbusson-Ardaigne așa încätü nici së nu fiu necesitată a-ți schimbá odăile. Eu însu-mi më voiü mutá în tractulu alü doilea ce stă cu fața cătră-grădină; acela firesce e cam negligatü, dar voiü vorbi încă astăđi cu intendantulu meu, ca së dispună repararea lui, apoi cu bani poți repará multü în timpü de 6 luni!

— Mulțămescü frumosü tătucă pentru bunătatea d-tale.

— Acum te lasü copila mea, — am lăsatü së me ascepte destulu căpitanulu. Adio!

Contele se depărtă, Leonia rămase singură plină de gânduri. Sună și cameriara ei, carea se părea a

jucă mai multă rola unei amice, întră. Decumva lectorii noștri își vor aduce aminte de servitoarea Sabine Straschenko, carea jucase o rolă însemnată în complotul contra lui Henry d'Aubusson și-a nefericitei Maria Hlaby, atunci voru afla în camerieră pe aceeași persoană. Fie-care se va întrebă cum a venit ea în această poziție? Fôrte simplu. Căpitanul Stavinsky stete în corespondență continuă cu Borovsky. Viconte de Bretailles nu veduse nici odată pre Straschenko și când el se căsători în Praga și ajunsese a avea trebuință de o doică, la recomandarea căpitanului o primi pre acesta, căreia tocmai îi murise un copil. Viconte, séu mai bine noul conte nu presupunea, că și-a luat în casă ca doică a copilei sale pe o persoană, care să fie introdusă în secretele sale. Sabine Straschenko prin o supunere proprie sclaviloră, se știu face atât de indispensabilă contesei și cu deosebire micii Leonia, încâtă nici chiar după creșterea copilei nu era vorba de demisionarea ei, ba încă după mórtea mamei Leoniei, doica ocupă locul unei confidente, înainte căreia tinera contesă nu avea nici un secretu.

Contele nu avea nici o idee, că Sabine sta în legătură secretă cu căpitanul și că prin ea află el totul ce se petrece în hotelul d'Aubusson.

— Găcesce Sabine, ce am nou? — o întimpină Leonia jumătate seriosă, jumătate rîdendu.

Boema o privi întrebătoru.

— Mă măritu! esclamă Leonia totu în acel tonu.

— Ah!

— Și după cine cugești tu?

Sabine Straschenko dete din umeri.

— După d-lă de Argenteuil, — continuă contesa și pre venitoriu vei trebui să-mi dai dómna marquisă. Căci până în 6 luni suntemă bărbata și muiere.

— Primesce prea devotata mea gratulare, — strigă boema. De Dumnezeu, ca scumpa inimei mele să afe tóte bucurile ceriului, — dulcea mea copilă merită aceea!

Precătu de dulce sunau aceste cuvinte, carî de altcum ca doică a Leoniei i eșiră din inimă, fiindcă Leonia o iubea, totuși nu se putu reține de a nu murmură printre dinți.

— Totuși în fine trebuie să întrebă ce dice căpitanul la această căsătorie, nu a venit el înzădaru în casă.

În timpul acestora numitul căpitanu se făcuse comod — după datina sa — în odaia de lucru a contelui, unde îl condusesse camerieriulă Bertrand, adecă el admira cu plăcere ajustamintele elegante ale odăiei, se apropiă apoi de mésa de scrisu și ceti câteva

epistole, ce steteau deschise, apoi își luă din unu scrinú pomposu o havana de ale contelui, o aprinse se aruncă în unu fotoliu móle și încrucisându-și picioarele cu plăcere începú a răspândi nori albaștri, carî îndată umplură cabinetul cu mirosul lor finu.

În această atmosferă îl află contele d'Aubusson Ardeigne, carele recunoscu cu o privire repede nu numai schimbarea gentilă în vestmintele căpitanului, despre care îi vorbise Bertrand, ci și din ținuta lui Stavinsky și din sugara aprinsă pricepu el atâta, că trebuie să se fie întemplatú ceva ce dá polonului atâta siguritate de a întră la el.

— Te-ai făcutú comodú cum vedú d-le căpitanu — díse elú privindulă cu disprețu.

— Da, iubite conte, răspunse Stavinsky cu mare linisce sufletescă, fără ca să-lă fi supératú iritarea contelui — m'ai lăsatú cam multú să asceptú și apoi mi-am cugetatú că între amici nu se facú multe ceremonii.

— Între amici? — repetă contele cu celú mai profundú disprețu.

— Da, da, iubite conte, nu suntemú noi doi amici vechi?

Amici? noi?

— Séu decă vrei mai bine complici.

— Nu voiescu se mă demitu cu d-ta în atari flecării, díse contele, bine-voiesce a spune iute și scurtu, ce te-a adusú la mine.

Contele stătuse până acum în picioare pecând polonulú nu și-a părăsitú nici unu momentú pusețiunea sa cea plăcută de pe fotoliu. Acesta arétă cu o mișcare ușóră de mână spre unu Causeuse, ce stetea vis-à-vi de fotoliulú seu și díse:

— Nu voiesci a ședé, iubite conte?

— Cred-că voiu puté stá și în picioare la întrevorbirea cea scurtă, ce o vomú avé la olaltă, — díse contele d'Aubusson agitându-se totú mai tare.

— Hm! cum î-ți place, iubite conte, însé gândescú, că ai face mai bine să ședí, căci chiar așa scurtă nu va fi întrevorbirea noastră.

— La totu casulú va fi totú mai lungă dacă hesitezí a-mí spune, ce te-a adusú aici, și ce ți-a datú cutezanță a pătrunde pre dinaintea servitorilorú mei în butulú mandatelorú mele. Așadară la obiectú, afară cu aceea ce voiesci.

Căpitanulú Stavinsky își lăsă capulú îndărăptú, închise de jumătate ochii, trase de câteva ori din sugară și díse în fine:

— Cautú îndesertú o întroducere acomodată de a esprimá aceea, iubite conte, ce am să-ți spunú.

— Așadară voi face-o eu în locul d-tale, — răspuse contele, — și vei vedea cât de bine voi ni meri. — D-ta ești ai făcută datorii de câteva mii de franci, ești persecutată de creditori, și-ți iai refugiul la casa mea, ca să-ți plătesc pentru a trei-șeci și una oră o plăcere, care ți-am plătit-o deja de trei-șeci de ori. Dar te înșeli d-le căpitană, casa mea e închisă pentru d-ta, precum ți-am declarat deja, nici un sou nu mai capeți delă mine; m'am săturat de a me lăsa storsă ca un burete din partea unui aventurieru de calibrul d-tale.

Contele, a cărui ochi schinteiau de mânie, percurse de câte-va ori cabinetul încôce și încolo.

Căpitanulă asceptă, până-ce în fine e să se opri apoi și se fôrte moderat:

Introducerea d-tale a fostă tôrte frumôsă, fôrte dramatică, însă imi pare rău iubite conte, că trebuie să-ți spună, că aceea nu convine de loc cu ceea-ce am să-ți comunic.

Contele îl privi uimit.

— Cum? — întrebă el — nu-ți trebuie bani?

— Pe sub mână nu! — răspuse onorificul căpitană cu mare flegmă, — și cum mai pot eu capeta bani delă d-ta, după-ce te ai otărită a nu-mi mai da, și după-ce dicit, că e plătită „plăcerea“ după-cum o numesc d-ta. Firesce d-ta ai devenită prin această plăcere conte și posesoră de milioane, pre când eu mi-am riscată pentru aceea plăcere furcile.

Contele alergă în antișambă, se uită în tôte părțile și se întorse înderăpt în cabinetul de lucru, după-ce închise ușile antișambrei.

— Din măsurile de precauțiune, pre cari tocmai ți-ai alesă — continuă polonul — observă că totuși nu ți-ar plăce, să aflu lumea că d-lă conte d'Aubusson-Ardaigne a ajunsă la această titulă frumôsă numai prin aceea, că a lăsată a se asasină vărulă său primar.

Contele devenise fôrte palid.

— Tocmai așa de neplăcută, — și se el, — ar pute fi aceea și pentru asasinulă însu-să.

— De sigură, deși se pôte resupune și acelă casă, că acestă asasină ajungându la desperare pentru ca să își resbune s'ar predă singură ghilotinei, numai ca și pe complice pre scândura șafodului.

Ochii căpitanului luciau în ună modă fiorosă.

— Amenințare, ridiculă amenințare, nimic altă ceva, — și se contele, carele se părea a fi mai avută de acestea întrevorbiri.

— Ai dreptate, cine mi-ar crede mie, dacă aș voi se vorbescă în fine, — răspuse căpitanulă, carele cădă din patosulă său afectat pentru o amenințare

infiorătoare ești în tonulă lingușirei ironice, — cine mi-ar da credemintă mie, polonului vagabundă, când aș voi a enară, ce s'a întâmplată înainte cu 20 de ani în lunca cerbului din Praga. M'ar consideră de ună neună, cuvântulă d-lui conte ar fi de ajunsă, spre a desvalidată tôte afirmațiunile mele, prevădă ceea-ce mi-ai spusă de repeți ori, că adevă numai m'aș face ridiculă, da, da, prevădă prea bine.

Elă își lăsa capulă în josă, contele și se respirându greu:

— Așa dară, pentru ce aceste descoperiri criminale, ală căroră rezultată îlă prevădă. Vorbescă scurtă. voiesă bani? — mă voi abate delă propusulă meu. Câtă îți trebuie? dora nu stau eu în ună pumnă de napoleoni.

Căpitanulă elătină cu capulă.

— Ești în rătăcire, iubite conte, — și se elă lină și sərbătorește, eu nu mă potă îndestulă cu câte-va monete de câte 20 franci, aceea ce poftescă eu astăzi este „cedarea la titululă de conte, precum și la tôte bunurile însușite pe nedreptă“.

Contele păși ună pașă mai aprăpe, privi pe polonă uimită și în fine erupse în ună risă sonoră.

Căpitanulă asceptă pacientă, până-ce rîse contele apoi și se:

— Atâtă de amasantă ți-se pare acestă lucru?

— Ești ună glumetă bătrână de mare preț! — răspuse contele. — Fisionomia seriôsă, ce ai produsă în acestă momentă, nu ți-o pôte imită în Viena nimea afară de Scholz.

— Hm! Cestiunea încă e seriôsă.

— Cum? — vrei a mă face să credă, că d-ta prețindă delă mine seriôsă, ca eu să-ți cedeză d-tale titulă și tôte bunurile mele, adevă totulă ce suntă eu și ce am eu, — d-tale străinului vagabundă.

— Ah! — nu mie.

— Dar cui?

— Proprietariului adevărată!

— Acela sum eu!

— La tôte întâmplarea până când nu se ridică ună fiu legitimă ală contelui d'Aubusson-Ardaigne, ală nefericitului bărbată tinără, carele în lunca cerbului din Praga —

— Tacă, ună atare fiu nu există.

— Există!

Contele se părea a fi cu curajă, căci afară de căți-va picură de sudore, ce curgeau preste fruntea cea palidă nu se observă în esteriorulă său altă schimbare. Acum i veni în minte contelui, carele stătuse gata în picioră pentru a se aruncă pre causeuse.

— Voi domniș polonă, și se contele după o paușă

silindu-se la ună surisă, — voi domnit poloni sunteți cei mai mari născocitori și fabricanți de frasă gôle din totă lumea. Acum fabrici chiar ună erede legitimă pentru nefericitul meu văr Henry, numai ca să smulgi dela mine câteva bucați de aur. Ridiculă, foarte ridiculă.

— Dăcă bine-voiesci d-le conte a-ți aduce aminte de acelă timpă, când am avută curioasă și nefericita convenire în lunca cerbului, atunci —

-- Am memoria destulă de bună.

— Așadară nu vei fi uitată, că nefericitul conte Henry avea o muiere.

— O metresă vrei să dăci.

— Ca atare avea ea valoare în ochii lumii, precând noi scimă mai bine, — această soție legitimă a contelui Henry, — se afla pre timpul nefericitei catastrofe în o stare, care ar fi făcut-o demnă de compătimire, — însă rudele contelui sub nume de metressă o alungară din casă, ca pre o cerșitoare, ba merseră până acolo, că o escortară ca pre ună vagabundă în patria sa la Krasnekulă mică și acolo născu ca ună pruncă.

— Carele e introdusă în registrul de botezu ală bisericeii din Krasnekulă mică ca fiu nelegitimă ală Mariei Hlaby, fără ca se vină înainte numele tatălui seu, — dăcă nu ai altă erede legitimă, iubitulă meu căpitană, apoi îndesertă. Cine scie pe unde umblă de presentă acestă legitimă ca calfă de croitoriu său ca musicantă boemă.

— Te înșeli, iubite conte, „Legitimulă“ e în Parisă.

— Așa?

— Ori cătu de cu nepăsare se nevoi contele a esprimă pe acestă „așa“ totuși nu-i succese după dorință, și o mișcare lină neliniscită a contelui trădă căpitanului, carele era ună cunoscătoriu bună de omeni, ce se întâmplă în internulă vis-à-viului seu.

— Da, elă se află în Parisă, spre a-și luă în primire ereditatea sa, — continuă căpitanulă.

— Bastardulă! va fi depărtată prin poliție.

— Ți-am spusă deja odată, iubite conte, că numai lumea îlă ținea de ună bastardă. Noi însă trebuie să scimă mai bine, fiind-că avemă documentulă de căsătorie în mână și acela constatăză împreunarea legitimă între contele Henry d'Aubusson și Maria Hlaby.

— D-ta te esprimi rău, iubite căpitane. Noi nu avemă documentulă de căsătorie în mână, ci numai eu îlă am.

— Da, da, — ai totă dreptulă, nu noi avemă documentulă, numai eu îlă am.

— D-ta fantazezi. Ai beută dără prea multă cu ună pocală înainte de a me onoră cu deosebită plăcere a visitei d-tale?

— Nu, iubite conte, — eu sum cu multă mai precaută, decâtă ca să beu barem ună picură înainte de o întrevorbire atâtă de ponderosă. Află deci din gura mea, care e atâtă de postită, că în fie-care momentă ași pută documentă următoarele: Acelă documentă de căsătorie carele anulăză testimoniulă de boteză nelegitimă ală copilului și dovedesce nascerea sa legală și cu această dreptulă seu la ereditate, nu se află în mânilă d-tale.

Contele sări în susă.

— E furatū? strigă elă, devenindū și mai palidă — imposibilă! Ar trebui, ca nici ună zară să nu țină mai multă, nici o cassettă întărită să nu mai fie sigură. Ascăptă.

Și contele alergă din cabinetulă de lucru în odaia vecină, care-i servia de bibliotecă, căpitanulă privi după elă suridându, se sculă își aprinse o sugară și ascultă în acestă timpă, cum contele deschise ușile de feră și lăsă se zurăie zarurile sunătoare.

Căpitanulă fumă liniscitū mai departe. În fine se reintorse contele cu o înfățișare triumfătoare.

Elă ținea în mână o hârtie cam îngălbinită pre margini, care avea forma unui documentă și ținându-o în susă, esclamă:

— Eu sum întră adevărū ună copilă, că me lasă purtatū de nasū de ună omă de felulă d-tale, pe carele îlă cunoscū de mai multă ani de ună mincinosă estravaganță, și pôte-că și mai rău. Ce se însămneze acum flecăriă, ce ai afirmat-o, că documentulă de căsătorie nu se află în mânilă mele. Aici este.

Căpitanulă trase din sugara sa, care se stinsese.

— Diable! -- dăse elă, — mi-am mai luatū una din aceste regalia scumpe, cu său fără concesiunea d-tale. Dar veți nu arde, are prea puțină aeră, trebuie să o mai aprindū odată. Nu mi-ai concede se rupū din documentulă prețiosă, ce-lă țini în mână o bucată ca fidibus. Spre alt-ceva totū nu e bună, — căci documentulă e falsă.

Acăsta afirmare sună atâtă de curiosă, atâtă de reprobabilă, încătū contele nici nu se cugetă în primulă momentū la însămnătatea aceleia. Privi sumețū pre polonulă și dăse în fine cu o față, pe care se luptă frica și dubietatea:

— Aceea e imposibilă.

— Este așa, cum dăci eu.

— Cea mai bună dovadă ar fi aceea, dacă ți-ași arătă documentulă adevăratū, carele se află în mânilă mele. Dar eu sum ună omă bătrână și practică, și mi-am cugetatū, că bărbatulă, carele nu a statū pe cugete a depărtă pre vărulă seu din cale-i, spre a se asigură de erede ală aceluia, pentru dobândirea aceleia eredități, la totă casulă ar fi în stare a spedă în altă lume și pe ună căpitană neînsemnată, ca să răpescă la sine prețiosulă documentū în casū când căpitanulă ar fi fostă atâtă de neînțeleptă de a-lă purtă la sine.

Literatură poporală.

Băladă din Maramureșu.

Culésă de dascălulă Șie.

Pè cea luncă merge-o pruncă,
 Pe colnicu merge-unu voinicū,
 Prunca merge tilincându
 Èr voiniculu șuerându.
 Prunca din gură ȕicea:
 — Vîno voinicū și me ia
 Batărū mi-sū pruncuță rea,
 Dacă-oiu fi a ta drăguță
 Face-moiū mai hărnicuță; —
 — Leliță sufletulū meu!
 Pre tine nu te iau eu
 Până tu nu-i otrăvi
 Pre frate-tēu Vasilie,
 Celū ce-i scrisū în cătunie,
 Că mi mare dușmanū mie.
 — Hei tu mândrulițu meu!
 Postesei tu unū lucru rēu,
 Pentru tine eu sē-lū facū —
 Sē omorū unū frate dragū.
 Când nu sciu ce-i otrava
 Nici nu sciu a i-o dā. —
 — Hei tu mândrulica mea!
 Dute-Ń verde dumbrăviță
 La celū cornū de poeniță —
 Este-o rece fântăniță,
 Sub unū cornū de tufă albă,
 Cērcă numai că se află
 Mulți lauri
 Și bălauri
 Din gură-otravă le cură
 Și din cođi veninū picură.
 Sfatulū lui o ascultatū,
 Tufă albă-o căutatū,
 Mulți bălauri o aflatū,
 Veninulū l'o spriginitū.
 Când înapoi o venitū
 Cu frate-sēu s'o 'ntălnitū
 — Sē trăiesci frățiu cu meu!
 Sē te țină Dumneđu!
 De când mama ne-o făcutū
 Pe unū scaunū n'amū ședutū
 Dintr'unū păharū n'amū beutū. —
 — Mulțămescū soruca mea
 Mulțămescū ca când aș be! —
 — Sē trăiesci fratele meu!
 Sē te țină Dumneđu!
 Când de beutū o gătutū,

Inima-Ń elū o crepatū:
 — Ce mi-ai datū tu soră mie
 De-ai făcutū mórtea sē-mi vie?
 — Frate nu țiam datū nimicū
 Ai beutū prea ostenitū,
 De aceea te-ai betegitū.
 Și-apoi ea așa ȕicea:
 — Haida voinicū și me ia!
 — Eu mândră nu te-oiū luă,
 Că tu când te-i mânia
 Și cu mine-i face așa.

Aforisme alese despre femei, amorū si căsătorie.

Estrase din diverse colecțiuni de Jeronimū Barițiu.

Mē culcū totū-dēuna îngrijitū, căci Adamū în
 somnū a căpătatū o soție.

* * *

Intrebarea dēcā femeile se înroșescū la întunerecū
 e o întrebare fórte grea; celū puținū una care nu se
 pōte deslegā la lumina ȕilei.

Lichtenberg.

Voiesci se cunoseci fineța Aurului? Frēcā-lū de
 piētra de probā. Puterea unui bou? Incarcā-lū cu
 povarā. Ființa unui bărbatū? Ascultā-lū când vor-
 besce. Gāndurile unei femei? Nici unū mijlocū.

Prov. industanț.

* * *

Mai dulce ca admirarea bărbaților e pentru o
 damā la modā sentimentulū de a face pe o alta priu
 o bucatā din toaleta ei sē crepe de necasū.

H. Thom.

* * *

Femeia sē fie lucrulū celū mai scumpū bār-
 batului — din nefericire însē adesea scumpā e nu-
 mai îmbrăcăminteā ei.

L. H.

* * *

Ființa cea mai neîmblânditā e femeia.

Euripide.

* * *

Femeia încetā sē aibā propria ei voință, dacă
 bărbatulū îi poruncesce ceea-ce dorește ea.

G. Engelsmann.

Diverse.

Sciri literari. *Igiena cântărețului.* Direcțiunea revistei „România Musicală” din București a tradus și edat „Igiena cântărețului”, cauzele principale de slăbire a vócei, desvoltarea diferitelor bóle la cântăreți și mijlócele de a preveni aceste bóle, de L. A. Segond, dr. în medicină dela facultatea din Paris. Acésta lucrare e de mare folosú în prima linie pentru cântăreți, apoi pentru profesori, preoți, predicatori, advocați doctori și oratori. Valórea ei se vede și de acolo că pentru tipărirea ei însuși Ministrulú instrucțiunei publice și-a datú ajutorulú. Ea se află de vëndare la București în librăria Graeve — Prețulú 2 lei.

Cursú elementarú de musică pentru usulú șócolorú în genere de Constantinú M. Cordoneanú a apărutú la București. Cursulú completú este divisú în 4 broșuri pentru patru ani de studii, vëndându-se fie-care broșurá cu prețulá de 1 leu. Se află de vëndare la tóte librăriile din țerá. Deposita generalú la librăria Graeve din București.

Titu Manliu Torquatú, tragedie în 5 acte de S. P. Simonú, a apărutú în dílele trecute în tipografia C. Orendi din Bistriță. Se află de vëndare la autorú în Șumfaléu (Sófalva) p. u. Bistriță.

Diară nou la Timișóra. Cu începere dela 1 Octobré n. c. va eși la Timișóra unú nou organú de publicitate în limba română sub numirea de „Sentinela”. La începutú va apăre de 2—3 ori pre săptămână, ér mai târziu va fi cuotidianú. Prețulú pe Octombře—Decembře 2 fl. Pentru redacțiune și administrațiune e semnatú d-lú Ionú V. Barcianú.

Procese de presă. Procesulú de presă alú „Tribunei” s'a pertractatú în 12 a. c. Acusați au fostú dnii Septimiu Albini, I. Rusu Șirianulú, A. Balteșú și Al. Dordea. Ca apăratori au figuratú advocații Dr. Ștefanovicí Dr. Vanovicí și Dr. Ștefanú Popú, érá acúsa a sustinut'ó ca procurorú Dr. Aurelú Lazarú (románú de nascere) Advocații și-au apărátú cu elocuență admiratá și de unguni pe clienții lorú, dará rezultatulú, precum se putea sei înainte, a fostú condamnarea acestora. Anume Septimiu Albini a fostú condamnatú la 3 l. închisóre de statú și 100 fl. amëndá, Ioanú Rusu Șirianulú la 2 luni închisóre de statú și 50 fl. amëndá. Andreiu Balteșú la 1 luná închisóre de statú și 30 fl. amëndá și Al. Dordea la 14 díle închisóre de statú și 20 fl. amëndá. D-lú Eugenú Brote, care încă a fostú acusatú, fiindú morbosú în Zürich, nu s'a pututú presenta la pertractare.

— D-lú Ioanú Rusu Șirianulú redactorú responsabilú alú „Fóieie poporului”, în 17 a. c. a fostú citatú

înaintea judeului de instrucție, unde i-s'a făcutú cunoscutú, că procuratura din Clușú i-a intentatú procesú de presă pentru articlulú: „România pentru noi” publicatú în nrulú 28 dela 11/23 Iuliu a „Fóieie poporului”. D-lú Russu a declaratú, că dênsulú a scrisú articlulú încriminatú, dará nu admite, că prin elú ar fi agitatú la urá contra naționalității maghiare.

Superintendentú săsescú s'a alesú în adunarea districtuală ținutá în Sibiiu la 21 Septembře n. d-lú Dr. Friedrich Müller, vicariú episcopescú și preotú alú orașului Sibiiu. Dênsulú a întrunitú 52 voturi din 55. Friedrich Müller s'a născutú la anulú 1828 în Sighișóra. Liceulú l'a absolvátú în orașulú seu natalú, ér studiile academice de filosofie și teologie la Lipsca și Berlinú. În 1848 a fostú alesú de profesorú la liceulú din Sighișóra, apoi directorú totá acolo. La 1869 a fostú alesú preotú pre sate, ér la 1875 preotú în Sibiiu. Elú a fostú de mai înainte membrú alú consistoriului supremú alú bisericei sale, ér la 1883 a fostú alesú de vicariú episcopescú. Elú a scrisú mai multe opuri precum: „Sammlung der siebenbürgischen Sagen” (în dóue editii) „Die römische Inschriften in Dacien” (în colaborare cu I. M. Ackner) „Deutsche Sprachdenkmäler aus Siebenbürgen” etc. Pentru activitatea sa științificá literará, universitatea din Magburg i-a datú gradulú de dr. honoris în filosofie.

Nou ministru de răsboiú e numitú generalú de cavaleriá, Edmund nobilú de Krieghammer, comandantú alú corpului de armatá galițianú.

Inspectoratú diecesanú. Ilustritatea Sa Dr. Ioanú Szabó episcopulú Gherlei a binevoitú prea grațiosú a denumi la inspectoratulú diecesanú de inspectorú pre magn. domnú canonicú Ioanú Papiu, de inspectorú subst. pre magn. domnú Ioanú Georgiu canonicú, ér de membri ordinari pre următorii domni profesori: P. Fabianú, Dr. Oct. Domide, Ales. Ghețe, Ioanú Hosszu și Ilariu Boroșú.

Hymenú. Domnulú *Gavriilú Marțianú* teologú absolutú și d-șóra *Aurelia Valeria Anca* își vorú serbá Cununia lorú, în 8 Octobře st. n. 1893 la 3 óre p. m. în biserea parochialá gr. cat. în Chiraleșú.

Necrológe. Corpulú profesoralú dela preparandia diecesaná gr. cat. din Gherla cu adéncá durere aduce la cunoscínță, cumcă preaiubitulú confrate și colegú *Vasiliiu Leșú* profesorú primariú preparandialú, preotú diecesanú, membrú alú esactoratului diecesanú și alú reuniunei invétătorilorú románi gr. cat. din jurulú Gherlei, în etate de 31 de ani, în alú 5-lea anú alú carierei profesionale și alú 4-lea alú preoției, după unú îndelungatú morbú de 8 luni suferitú cu resignațiune și paciință adevératá creștinéscá și-a terminatú cursulú activei și zelósei vieți în 14 Septembře st. n. la 3 óre dimineța în loculú seu natalú la Tolgieșú redându-și sufletulú în mâna creatorului seu. Fie-i țérina ușorá și aducerea aminte binecuvéntatá!